

В.В. Стасюк, доктор психологічних наук, професор,
Л.В. Олійник, підполковник, кандидат педагогічних наук
Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ВІЙСЬКОВО-СОЦІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ДО ВИМОГ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ

В статті зроблено аналіз особливостей підготовки магістрів військово-соціального управління та обґрунтування основних напрямів її удосконалення відповідно до вимог Болонського процесу. У статті розглядається проблема підвищення якості підготовки слухачів ВВНЗ, пропонуються шляхи її розв'язання через призму поняття “освітня технологія”, розроблені принципи підвищення якості вищої освіти в тісному зв'язку з гуманізацією і гуманітаризацією вищої школи в контексті Болонського процесу.

Ключові слова: магістр, військово-соціальне управління, підготовка, технологія, Болонський процес, якість.

Постановка проблеми. Актуальність впровадження вимог Болонського процесу, як інструменту гармонізації системи військової освіти України з європейською, полягає в оновленні змісту освіти та у вдосконаленні її методології у відповідності до значних суспільних та технологічних перетворень, які відбуваються як у нашій країні, так і у світі в цілому.

Чому і як навчати майбутніх військових керівників? Ці питання, в усій їхній складності та вагомості, завжди стояли і нині стоять перед вищою військовою школою. Йдеться про те, що ретельно відібраний із різноманітних наукових джерел і дидактично опрацьований навчальний матеріал має забезпечити якісну підготовку військових фахівців. Для цього зміст військової освіти слід постійно оновлювати відповідно до вимог сучасної військової практики, науково-технічного і суспільного прогресу, беручи до уваги те, що ми живемо у світі змін, які дедалі прискорюються.

На нашу думку, майбутній магістр військово-соціального управління повинен увійти в самостійну діяльність озброєний досягненнями світової та вітчизняної наукової думки, маючи солідний духовно-моральний капітал і постійний інтерес до нового у військовій науці, техніці, культурі, суспільному житті. Отже, військова освіта має працювати на сучасне і майбутнє шляхом формування особистісних якостей військового керівника, його знань, умінь, навичок, світогляду і, безперечно, визначати науково-технічний, моральний і духовний потенціал Збройних Сил України в цілому. Тому і є логічним те, що значна увага приділяється якості підготовки магістрів військово-соціального управління, підвищенню гарантованості високого рівня та об'єктивності оцінки цього важливого показника.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукових розробок, які пов'язані з питаннями реформування системи військової освіти, що здійснено такими вченими як Нещадим М.І. [1], Ройлян В.О. [2], Ягупов В.В. [3]

та ін. дає змогу зробити висновок, що безпосередньо проблема реформування системи вищої військової освіти України досліджена досить глибоко, але в той же час шляхи впровадження вимог Болонського процесу в систему вищої військової освіти України досліджена ще недостатньо.

Мета статті – аналіз особливостей підготовки магістрів військово-соціального управління та обґрунтування основних напрямів її удосконалення відповідно до вимог Болонського процесу.

Виклад основного матеріалу. На наш погляд, необхідно виділити два фактори, які диктують нові вимоги до методологічної, світоглядної, системної підготовки магістрів військово-соціального управління.

Перший викликаний інформатизацією суспільства, у всіх сферах якого дуже швидко продукуються, оновлюються і розповсюджуються нескінченні факти, дані і знання про явища природи, технологічні та суспільні зміни. У зв'язку з цим істотно зростає роль системних, міждисциплінарних знань військового керівника, необхідних для раціонального й осмисленого оперування потоками різноманітних фактів з метою вирішення нових, нестандартних проблем. У цій новій парадигмі найголовніше місце відводиться аналітичним здібностям військового керівника, тобто його спроможності шукати і знаходити необхідну інформацію, точно формулювати проблеми і гіпотези, вбачати в сукупностях даних певні закономірності, знаходити розв'язок складних професійних завдань.

Другий фактор пов'язаний з побудовою системи підготовки магістрів військово-соціального управління на засадах інноваційної діяльності. Магістр військово-соціального управління повинен мати цілісні знання про інноваційні механізми і вміти їх застосовувати на практиці.

Вказані фактори обумовлюють нові підходи до побудови системи військової освіти [1]. *По-перше*, стає актуальним суттєве оновлення змісту та методики навчання, включення до навчальних програм управлінських, економічних та правових знань, поглиблене вивчення інформаційних технологій, іноземних мов тощо. Вивчення нами питання структуризації навчальних планів підготовки магістрів військово-соціального управління дало змогу зробити висновок, що діючі плани мають, принаймні, три недоліки:

1. Досить велика кількість малих за обсягом в навчальних годинах дисциплін (помітно менше одного кредиту), що робить підготовку за військовою спеціальністю неконцентрованою, розпливчастою, без акцентування на основних напрямках відповідної галузі знань. Такий фахівець здобуває переважно репродуктивний рівень знань, навиків та умінь.

2. Відсутність так званої “фрактальної” дисципліни, що чітко презентує основний напрям підготовки, тобто спеціальності. Моделлю ефективного навчального плану спеціальності може служити дерево знань, корені якого – це науково-фундаментальні дисципліни; стовбур – це основна представницька “фрактальна” дисципліна чи цикл дисциплін, інші дисципліни спеціальності – гілки.

3. Подібність навчальних планів з різних спеціальностей в межах одного навчального напрямку.

По-друге, фактори, що детермінують креативну методику навчання, основою якої є принцип “створи”, замість принципу “повтори”. Ця методика благотворна саме в військовій освіті, де компонента “знання” є лише основою для здійснення компоненти “уміння”.

По-третьє, з’являються нові сфери військової науки і технологій, які потребують змін традиційних академічних дисциплін. Виникає необхідність відходу від класичних методик, що ґрунтувалися на конкретних дисциплінах, і наближення до проблемно-орієнтованих методів формування знань, а також зменшення дистанції між фундаментальними і прикладними дослідженнями.

По-четверте, професійна підготовка та дослідження в нових сферах знань потребують інтеграції цілої низки дисциплін, які раніше вважалися самостійними і не пов’язаними між собою. Необхідно створювати міждисциплінарні і мультидисциплінарні програми навчання. Нові форми генерування знань потребують не лише реконфігурації структурних підрозділів академії, а й реорганізації наукових досліджень та підготовки фахівців, орієнтованих на вирішення складних проблем військово-соціального управління.

Мета освіти чітко визначена в Законі України “Про освіту” [4]. Це – всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, розвиток її талантів, розумових і фізичних здібностей, виховання високих моральних якостей, формування громадян, здатних до свідомого суспільного вибору. Освіта в Україні ґрунтується на засадах гуманізму, демократії, національної свідомості, взаємоповаги між націями і народами. Стосовно підготовки військових фахівців в Постанові Кабінету Міністрів України “Про створення єдиної системи військової освіти” [5] визначено, що головною метою військової освіти є формування військово-професійних та морально-бойових якостей. Таке формування повинно відбуватись у тісному розумінні значимості цих якостей та своїх творчих можливостей і трудової активності тих, хто навчається.

Педагогічна практика показує, що сьогодні набуває активного розвитку стрижньова лінія освіти на підготовку того, хто навчається як творчої особистості. У зв’язку з цим, виникають актуальні питання: як цю проблему необхідно вирішувати в стінах вищого військового навчального закладу (ВВНЗ), яка роль і вплив науково-педагогічного працівника на цей процес, як повинен працювати слухач?

На наш погляд, для досягнення успіху в підготовці магістрів військово-соціального управління недостатньо керуватись тільки нормативними документами. Необхідно дотримуватися і безперервно удосконалювати, перш за все, такі важливі складові педагогічного процесу як:

- навчальне середовище;
- особистість науково-педагогічного працівника;
- зміст навчання;
- навчально-пізнавальну діяльність слухачів.

Три перші позиції достатньо обґрунтовано в теорії педагогіки вищої школи та реалізовано в навчально-виховному процесі ВВНЗ. Немає

особливих перешкод та завад на шляху подальшого розвитку, вдосконалення та самовдосконалення цих питань в тому числі і у системі військової освіти.

Стосовно четвертої позиції можна підкреслити, що сьогодні в умовах майже тотального наростаючого прагматизму молоді відбувається об'єктивне зниження мотивації до навчальної діяльності тих, хто навчається. Для того, щоб навчання не втратило своєї значущості й привабливості для слухачів, разом з багатьма іншими факторами, на нашу думку, необхідно цілеспрямовано шукати шляхи підвищення методичної майстерності науково-педагогічних працівників, їх здатності до інноваційної діяльності.

Аналіз світових тенденцій розвитку загальної і військової освіти, крім того, дає змогу означити контури сучасної освітньої технології підготовки магістрів військово-соціального управління, яка відповідала б вимогам Болонського процесу.

По-перше, освітня технологія повинна виходити з характеру і змісту майбутньої професійної діяльності магістрів військово-соціального управління. Мова йде про систематичне та цілеспрямоване контекстне навчання. Важливим наслідком такого контекстного підходу є те, що навчання перестає замикатися само на собі (навчатися, щоб одержати знання, або й того менше – оцінку), а виступає засобом безпосереднього формування необхідних предметно-професійних якостей майбутніх магістрів військово-соціального управління.

По-друге, технологія підготовки магістрів військово-соціального управління повинна бути особистісною, тобто формувати і розвивати особистість кожного з тих, хто навчається. Педагогічний процес на основі особистісного підходу повинен являти собою комплекс педагогічних заходів:

застосування ефективних методик вивчення індивідуальних якостей слухачів та науково-педагогічних працівників;

поглиблення на цій основі індивідуалізації навчання та виховання слухачів;

розширення варіативності викладання та навчання;

забезпечення глибокої самостійної розумової праці тих, хто навчається;

перехід від авторитарної педагогіки до педагогіки співробітництва.

Таким чином, мова повинна йти про корінне перетворення освітнього середовища підготовки магістрів військово-соціального управління до вигляду, який би сприяв максимальному розвитку їх професіоналізму.

По-третє, основою сучасної педагогічної технології підготовки магістрів військово-соціального управління має стати творчість, пошукова діяльність тих, хто навчається, в поєднанні з практичною реалізацією її результатів. Інакше кажучи, технологія повинна носити креативний характер.

У вирішенні цієї проблеми, на наш погляд, є два аспекти.

Перший – вищої освіти немає без науки. ВНЗ може і повинний бути не тільки навчальним закладом, але й науковим центром із безпосереднім виходом на реалізацію наукових досліджень і широким залученням до них тих, хто навчається. Наука – це краща база для підготовки творчої особистості будь-якого профілю діяльності.

Другий аспект – навчання слухачів творчо мислити впровадженням

спеціальних навчальних дисциплін, комплексним застосуванням відомих і нових підходів, форм і способів перетворення навчальної діяльності тих, хто навчається, у навчально-творчу. Найбільш загальноновизнаним і теоретично обґрунтованим підходом є проблемне навчання. Найбільш діючою формою перетворення навчальної діяльності тих, хто навчається, в навчально-творчу є проблемні ігрові заняття, особливо на тлі імітації умов і динаміки розвитку тих або інших професійно-діяльнісних ситуацій.

Доцільно удосконалювати такі форми організації та проведення самостійної роботи слухачів: семестрові завдання для самостійної та індивідуальної роботи; консультації, індивідуальні заняття, колоквиуми, графічно-розрахункові та контрольні роботи тощо. В навчальних планах спеціальностей необхідно реалізувати тенденцію до скорочення аудиторних годин та збільшення кількості годин, які відводяться на самостійну роботу слухача (50-60 % навчального часу). Слухач у цей час повинен самостійно опрацювати конспекти лекцій, літературу до тем, запланованих на практичні і семінарські заняття, самостійно складати конспекти з тем, запропонованих для самостійного вивчення, готувати навчальні проекти, реферати тощо. Форми такої роботи можна урізноманітнити пошуком інформації в системі Інтернет, виконанням завдань на комп'ютерній техніці. Однак в усіх випадках маємо справу з виключно інформаційно-пошуковими формами роботи, суть яких зводиться до технічної діяльності, а факт існування звіту визнається як показник успішного засвоєння опрацьованого матеріалу.

Творча (евристична), наближена до наукового осмислення та узагальнення робота можлива лише як результат організації самостійного навчання з обов'язковою присутністю в ній цілепокладання та його досягнення за допомогою ефективних технологічних схем самоосвіти. Крім того, така робота повинна бути індивідуалізованою з урахуванням рівня творчих можливостей слухача, його навчальних здобутків, інтересів, навчальної активності тощо, тому для оптимізації самостійної роботи слухачів потрібно шукати нові її форми.

Таким чином, педагогічний процес підготовки магістрів військово-соціального управління має бути підпорядкованим не стільки завданню інформаційного насичення, скільки формуванню продуктивного мислення, розвитку інтелектуального потенціалу особистості, становленню способів логічного аналізу і всебічної обробки інформації, творчому конструюванню.

По-четверте, освітня технологія підготовки магістрів військово-соціального управління повинна опиратися на сучасні інформаційні технології. Інформаційні технології є універсальним засобом пізнавально-дослідницької діяльності, що забезпечує оперативне збагачення навчальною інформацією.

По-п'яте, сучасна педагогічна технологія підготовки магістрів військово-соціального управління повинна забезпечувати формування у тих, хто навчається, не тільки продуктивного мислення, але і розвивати почуття, без яких різко обмежується творчість.

Емоції з усією очевидністю виявляють вплив на всі сфери людського життя, в тому числі і на навчання. Існують переконливі дані, які свідчать про

те, що емоції є найважливішим фактором регуляції процесів пізнання. Так, емоційна забарвленість є однією з умов, яка визначає довільну увагу та запам'ятовування, цей же фактор має змогу суттєво забезпечити або ускладнити регуляцію цих процесів. Емоційно забарвлені знання запам'ятовуються швидше і міцніше, ніж знання, які позбавлені індивідуальності і залишають людину байдужою. Це постійно треба враховувати при вивченні навчального матеріалу. Таким чином, можна вважати, що важливою дидактичною умовою переводу знань у переконання є емоційне ставлення слухачів до навчального матеріалу.

По-шосте, нова освітня технологія підготовки магістрів військово-соціального управління повинна органічно вбирати в себе всі кращі традиційні педагогічні рекомендації, які виправдали себе на практиці. Не можна заперечувати все старе, перевірене та прийняте практикою. У педагогіці неприпустиме двомірне мислення: або нове, або старе. Потрібний діалектичний підхід: пошук нового, відновлення старого, використання кращого іноземного досвіду, відмова від того, що зжило себе. Саме такий підхід може попередити від впадання в крайності і дозволить вибрати оптимальний шлях удосконалення навчально-виховного процесу.

Формування творчої особистості слухача відбувається, передусім, в умовах організованого навчального процесу. Цьому мають сприяти організаційні форми занять (лекції, семінарські, групові, лабораторні, практичні, індивідуальні навчальні заняття, групові вправи, тактичні, тактико-спеціальні заняття, тактичні, тактико-спеціальні, командно-штабні навчання, воєнні ігри тощо). Важливим тут є переосмислення технології проведення всіх без винятку видів занять, застосування інноваційних підходів. Професійно-творча підготовка слухачів стає більш реальною та цілеспрямованою, коли застосовуються не тільки репродуктивні, а й проблемні технології, основою для яких слугує моделювання навчально-бойових дій та ситуацій повсякденної діяльності, їх розгляд, аналіз та оцінка, проведення семінарів, дискусій, “мозкових штурмів” проблемно-діалектичне вивчення фундаментальних та військово-технічних дисциплін, що дає слухачам змогу побачити предметні та соціальні аспекти процесу їхньої майбутньої професійної діяльності. Проблемні технології створюють обстановку реальної практики розв'язання конкретних військово-технічних завдань, де слухачі виступають у ролі фахівців майбутнього посадового призначення відповідного рівня, дають їм можливість самостійно і творчо засвоювати необхідні знання, приймати обґрунтовані рішення, вчитися брати на себе відповідальність за їх виконання та наслідки.

Отже, побудова системи підготовки магістрів військово-соціального управління, на наш погляд, повинно здійснюватись за такими пріоритетними напрямками:

удосконалення законодавчої та нормативно-правової бази з питань організації та здійснення підготовки магістрів військово-соціального управління;

створення системи державного замовлення на підготовку магістрів військово-соціального управління з урахуванням перспективних структур і

чисельності Збройних Силах України та інших державних військових формувань;

приведення змісту підготовки магістрів військово-соціального управління відповідно до державних стандартів вищої освіти, військово-технічної політики, сучасних потреб та досвіду підготовки військ;

застосування інноваційних педагогічних технологій, створення умов для розвитку, саморозвитку, самореалізації слухачів;

оптимізацію системи підготовки науково-педагогічних працівників і приведення її відповідно до потреб Збройних Сил України;

розвиток військової науки.

На наш погляд особливої уваги потребують :

по-перше, впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, що забезпечують подальше вдосконалення навчально-виховного процесу, доступність та ефективність підготовки магістрів військово-соціального управління. Це вимагає обґрунтування основних компонентів інформаційної інфраструктури підготовки магістрів військово-соціального управління, визначення етапів створення інформаційної комп'ютерної мережі військових навчальних закладів, наукових установ та органів управління системою військової освіти, а також розкриття можливостей дистанційного навчання на базі вискоелективних комп'ютерних і телекомунікаційних технологій. Органічне поєднання освіти і науки, запровадження інформаційних технологій є одним із головних чинників подальшого розвитку системи військової освіти, що забезпечується фундаменталізацією військової освіти, інтенсифікацією наукових досліджень у ВВНЗ, розвитком підготовки магістрів військово-соціального управління на основі новітніх наукових технологічних досягнень, інноваційною освітньою діяльністю у ВВНЗ, поглибленням кооперації ВВНЗ і наукових установ Збройних Сил України, випереджувальним розвитком педагогічної та психологічної науки;

по-друге, стандартизація військової освіти, що має на меті пошук дієвих механізмів надання діяльності з підготовки магістрів військово-соціального управління більш чіткої цільової спрямованості, підвищить відповідальність за кінцеві результати праці всіх учасників навчально-виховного процесу – від керівників та науково-педагогічних працівників до слухачів. Стандартизація військової освіти є і засобом організації освітньої діяльності у військовій сфері, що дає змогу розкласти процес підготовки військових фахівців на складові, конкретизувати їхні властивості та взаємозв'язки, своєчасно враховувати динаміку розвитку, пошук оптимальних шляхів до бажаного результату за етапами, ввести як обов'язкову процедуру зіставлення мети і результатів, сприяти коригуванню як мети і результатів, так і власне педагогічного процесу. У загальному вигляді стандартизація військової освіти спрямовується на досягнення оптимального рівня якості та ефективності функціонування системи військової освіти як педагогічної системи. При цьому перший із зазначених показників характеризує змістовий бік підготовки військових фахівців, а другий – процесуально-діяльнісний та забезпечувальний [1, с. 689].

Крім того, поряд з вирішенням вищезазначених завдань вимагає вирішення проблема якості підготовки магістрів військово-соціального управління. Для цього необхідний постійно діючий і всебічний моніторинг як рівня знань, процесу навчання, так і кваліфікації та конкурентноздатності випускників. Важливим є використання комплексних кваліфікаційних завдань у формі тестів для перевірки готовності майбутніх магістрів військово-соціального управління до виконання практичних професійних завдань. За допомогою цих комплексних завдань повинна моделюватися ситуація, у яку потрапляє випускник; коли треба виконати не чисто навчальне, але в більшій мірі реальне завдання, тобто визначається, в якій мірі підготовка випускника відповідає вимогам замовника, що потребує глибокого занурення майбутніх магістрів військово-соціального управління в майбутню професію.

Як зазначено в документах Берлінської конференції 2003 року [6], згідно з принципами автономії відповідальність за якість вищої освіти передусім лежить на кожному окремому навчальному закладі, і таким чином забезпечується можливість перевірки якості системи навчання як в національних, так і в інтернаціональних рамках. Необхідно розробити і ввести в практику стандарти військової освіти з урахуванням наявних європейських тенденцій у параметрах мережі європейської міжнаціональної гарантії якості ENQA. Ці стандарти повинні носити не тільки характер дефініцій, який мають наші проекти стандартів у вигляді освітньо-кваліфікаційних характеристик та освітньо-професійних програм, але й обов'язково повинні мати компоненту кваліфікації, що визначає якість і зміст знань, форми та порядок контролю.

Торкаючись питання щодо введення кредитно-модульної системи, подібної до ECTS (European Course Credit Transfer System), слід зазначити, що ця трансформація не може обмежуватися лише впровадженням нової системи оцінки знань і введення відповідної шкали оцінок. Вона торкнеться всього комплексу навчально-методичної роботи вищого військового навчального закладу. Зокрема, потрібно буде адаптувати чинні навчальні програми і плани відповідно до умов ECTS, створити накопичувально-залікову кредитну систему для наявних в Україні спеціальностей, на законодавчому рівні ввести зміни до нормативно-методичних документів, переглянути перелік напрямів і спеціальностей, ввести додатки до дипломів загальноєвропейського зразка, розробити і затвердити нове положення про організацію навчального процесу та ін.

Одним з основних положень Болонського процесу є мобільність учасників освітньої системи – студентів, науково-педагогічних і наукових працівників. Взаємодія вищих військових навчальних закладів у рамках Асоціації може дати ефективний механізм для розвитку мобільності. Для цього необхідні програми, спрямовані на створення загального банку методичних розробок, взаємне використання навчально-лабораторної бази, направлення слухачів та науково-педагогічних працівників в інші навчальні заклади Асоціації тощо.

Висновки. Аналіз питань стосовно удосконалення підготовки магістрів

військово-соціального управління дозволяє зробити висновок про те, що її ефективність значно зростає при виконанні таких умов:

зміни філософії навчання та викладання, тобто переходу від стратегії викладання до стратегії навчання, до використання педагогічних технологій, спрямованих на заохочення до набуття самостійних знань та наукових досліджень майбутніми магістрами військово-соціального управління;

впровадження чіткої системи критеріїв оцінки знань та вмінь майбутніх магістрів військово-соціального управління;

формуванні механізмів залучення ВВНЗ, науково-педагогічних працівників та майбутніх магістрів військово-соціального управління до обговорення та реформування вищої освіти в контексті Болонських вимог.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямку автори вбачають у розробленні методичних рекомендації науково-педагогічним працівникам щодо психолого-педагогічної підготовки майбутніх магістрів військово-соціального управління.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Нещадим М.І.* Військова освіта України: історія, теорія, методологія, практика: [монографія] / М.І. Нещадим. – К., 2003. – 852 с.
2. *Ройлян В.О.* Формування професійних якостей майбутніх фахівців Сухопутних військ в умовах реформування ВВО: Автореф. дис. пед. наук. / В.О. Ройлян. – Одеса, 2004. – 23 с.
3. *Ягупов В.В.* Теорія і методика військового навчання [монографія] / В.В. Ягупов. – К.: Тандем, 2000. – 532 с.
4. Закон України Про освіту // Відомості Верховної Ради. – 1991. – № 34.
5. Про створення єдиної системи військової освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 15 грудня 1997 року № 1410).
6. *Журавський В.С.* Болонський процес: головні принципи входження в Європейський простір вищої освіти. / М.З. Згуровський. – К.: ІВЦ «Видавництво «Політехніка», 2003. – 200 с.

В.В. Стасюк, доктор психологических наук, профессор,
Л.В. Олейник, подполковник, кандидат педагогических наук
Национальный университет обороны Украины имени Ивана Черняховского

ОСОБЕННОСТИ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ МАГИСТРОВ ВОЕННО-СОЦИАЛЬНОГО УПРАВЛЕНИЯ К ТРЕБОВАНИЯМ БОЛОНСКОГО ПРОЦЕССА

В статье проанализированы особенности подготовки магистров военно-социального управления и обосновываются основные направления ее совершенствования в соответствии с требованиями Болонского процесса. В статье рассматривается проблема повышения качества подготовки слушателей и предложены пути ее решения сквозь призму понятия “образовательная технология”, разработаны принципы улучшения качества высшего военного образования, которые освещены в тесной связи с

аспектами гуманизации и гуманитаризации высшей школы в контексте Болонского процесса.

Ключевые слова: подготовка, магистр, военно-социального управления, технология, Болонский процесс, качество.

V.Stasyk, Doctor of Psychology, professor,
L. Oleinik, Levtnen Colonel, Candidate of
Pedagogical Sciences
National Defence University of Ukraine
named after I. Chernyakhovskiy

FEATURES OF PREPARATION OF MASTER'S DEGREES OF MILITARY-SOCIAL MANAGEMENT TO THE REQUIREMENTS OF THE BOLONSCOGO PROCESS

In the article the analysis of features of preparation of master's degrees of military-social management and are grounded the basis directions of its improvement is done according to the requirements of the Bolonscogo process. The problem of enhancement the preparation quality of master's degrees is considered and the ways of its decision are offered through the prism of notion "educational technology". Principles of improvement of higher military education quality, which are lighted up in close communication with the high school aspects of humanization and humanitarization in Bologna process context, are developed.

Key words: preparation, master, military-social management, technology, Bolonscogo process, quality.